

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas rīkotajā darba grupā:

Graudaugi, eļļas augi un proteīnaugi

14.-15.martā 2013., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Graudaugu, eļļas augu un proteīnaugu platības un ražas prognozes

Rezumējums:

Graudaugi: Lielbritānija – ziemāji sliktā stāvoklī, pesimistiski par ražu. Francija un Vācija – ziemājiem ļoti labs ražas potenciāls.

Rapsis: Lielbritānija – tikai 50% no ziemas rapša labā stāvoklī. Francija prognozē mazāku ražu kā 2012. gadā. Vācija – ļoti optimistiski par sējumu stāvokli.

Visā Eiropā trūkst vasarāju labību sēklas materiāla.

Daudzās valstīs lauksaimnieki interesējas par lopbarības pupu audzēšanu, taču platības kopumā aug ļoti lēni, jo tirgus nav attīstīts.

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija pasaulē

Rezumējums:

Latīņamerikā ir novākta rekordaugsta **sojas** raža, taču Argentīnā lauksaimnieki šobrīd nelaiž soju tirgū dēļ nestabilās valūtas situācijas. Ziemeļamerika arī ir palielinājusi sojas ražošanas apjomus.

Palielinājusies **rapšu** ražošana. Lielāka ražā gan Kanādā, gan Austrālijā. ES kļuvusi par rapšu importētāju (~ 1.5 milj. t.). Lielākie apjomi nāk no Austrālijas un Ukrainas. Rapšu platības visvairāk palielinājušās Krievijā un Ukrainā (+7%).

Biodegvielu ražošanai arvien plašāk sāk izmantot ne tikai rapšu eļļu, bet arī lētākas augu eļļas, piemēram, palmu eļļu.

Izskatāmais jautājums:

ES graudu un rapšu tirgus

Rezumējums:

ES pēc šī brīža graudu bilances ir eksportētāja ar apmēram +8.1 milj. t. ES pēc šī brīža rapšu sēklas bilances ir importētāja ar apmēram -1.5 milj. t.

Latvija ir šobrīd 5. lielākā kviešu eksportētāja no ES dalībvalstīm pēc eksporta apjoma. Tas sasniedz ~ 700 tūkstošus tonnu jeb 7% no visa ES kopējā eksporta apjoma. Lielākās eksportētājvalstis ir Francija (50%), Vācija (15%), Lietuva (10%), Rumānija (10%).

http://ec.europa.eu/agriculture/cereals/trade/cereals/2012-jul-dec_en.pdf

Izskatāmais jautājums:

Neonikotinoīdi

Rezumējums: Laikā, kad notika darba grupas sanāksme arī EK sēdē notika balsošana par neonikotinoīdiem. Pēdējā brīdī vairākas valstis ir mainījušas savu oficiālo viedokli par neonikotinoīdu grupas darbīgo vielu (*imidacloprid, thiamethoxam, clothianidin*) izņemšanu no atļauto vielu saraksta. Piemēram, Vācija atturējās, un Latvija nobalsoja par šo vielu aizliegšanu. Tā kā nevienam viedoklim nepietika kvalificētā vairākuma, lieta tiek virzīta tālāk uz apelācijas komiteju.

COPA/COGECA turpina strādāt, lai aizstāvētu lauksaimnieku intereses un nodrošinātu no neonikotinoīdu kodnēm atkarīgo kultūraugu (rapšu, kukurūzas, saulespuķu) ekonomiski pamatotas audzēšanas iespējas Eiropā.

Neonikotinoīdu aizlieguma gadījumā Latvija visvairāk izjutīs grūtības rapšu audzēšanā. Vasaras rapsim principā nebūs iespējama aizsardzība pret krustziežu spradzi un daļēji arī ziemas rapsim pret stublāju spradzi. Kukurūzas audzētājiem nebūs nekāda iespēja ierobežot sprakšķu kāpuru (drātstārpu) bojājumus. Šobrīd nav alternatīvu darbīgo vielu, ko izmantot šo kultūraugu sēklu kodināšanā. Perspektīvā tad rapšu platībās palielināsies lapu apstrādes piretroīdu grupas insekticīdiem, kas rada lielākus tiešos riskus bišu populācijai. Rapšu platības Latvijā samazināsies, kas radīs nepieciešamību pēc intensīvākas augu aizsardzības līdzekļu lietošanas graudaugos.

Ja lēmums par neonikotinoīdu aizliegšanu, kā bija paredzēts, stāsies spēkā no 1.07.2013., tad tas attieksies jau uz šī gada rudens sēju.

Izskatāmais jautājums:

Programma COPA/COGECA graudaugu darba grupai 2012-2014

Rezumējums: Galvenie darbības virzieni: darbs ar visiem pārtikas ražošanā iesaistītajiem pārstāvjiem; darbs ar ES KLP un iesaistīšanās citu ES ekonomisko politiku izstrādē; graudaugu ražība un kvalitāte; izmaksu jautājumi- it īpaši minerālmēsli un augu aizsardzība; klimata pārmaiņas un ar to saistītie riski; inovācijas lauksaimniecībā; komunikācijas ar sabiedrību.

Izskatāmais jautājums:

ILUC (indirect land use change)

Rezumējums: COPA/COGECA ir sagatavojusi un nosūtījusi savu viedokli EK par šo gaidāmo reformu. Kopējā prasība ir turpināt iesākto biodegvielu ražošanas politiku ES, kā tas ir ticis plānots līdz šim, nemainot attieksmi pret atjaunojamo resursu(eļļas augi, graudaugi) izmantošanu biodegvielu ražošanai. Tas sekmētu arī vispārēju uzticamību ilgtspējīgu dažādām citām ES politikām.

Izskatāmais jautājums:

Diskusija ar EUROMALT par alus miežu audzēšanu ES

Rezumējums: Lielākā problēma, ar ko sastopas iesala ražotāji Eiropā, ir palielināts mikotoksīnu saturs miežos. Tas rodas no vārpu fuzariozes ierosinātajām sēnēm (*Fusarium spp*). ES ir noteikts maksimālais mikotoksīnu saturs, ko pārsniedzot, miežus nevar izmantot iesala ražošanai. Iesala ražotāji atzīmē, ka šī faktiski ir vairāk likumdošanas lieta, nekā ražošanas problēma, jo iesala ražošanas procesā notiek detoksikācija un kaitīgo vielu iesalā praktiski nav.

Aigars Šutka

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA